

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XI.

V Celovcu, 10. decembra 1892.

Štev. 34.

Dve interpelaciji o koroških zadevah v državnem zboru.

V seji dne 5. t. m. izročili so poslanci Šuklje, Klun in Ferjančič s tovariši predsedništvu poslaniške zbornice naslednjo

interpelacijo

do ministerskega predsednika kot voditelja notranjih zadev in do ministra za bogočastje in uk:

V preteklem letu izročilo je več slovenskih občin na Koroškem neposredno pri visokem ministertvu za bogočastje in uk prošnjo za slovenske ljudske šole in prišla je tudi posebna deputacija s Koroškega priporočat te prošnje. Te prošnje so bile odposlane deloma od občinskih odborov in krajnih šolskih svetov, deloma od več prebivalcev posameznih šolskih občin.

Učno ministerstvo je večino teh prošenj poslalo c. kr. deželnemu šolskemu совету na Koroškem v pristojno poslovanje.

C. kr. deželni šolski svet rešil je to svojo nalogo na ta čudni način, da je takoj odbil 19 od slovenskih strank (od 682 starišev slovenskih otrok) podpisanih prošenj. Pri prošnjah občinskih odborov in krajnih šolskih svetov ozirala se je pa na zahteve strank, ki pritrjujejo sedanji uravnavi šol s tem, da je delil obstoječe šole v dve šoli, v eno s sedanjo uravnavo in v eno slovensko, kakor pričajo dogodki v Žabnicah in Globasnici, kjer ste bile dvorazredni šoli razdeljeni v dve enorazrednici.

Ravnanje c. kr. Celovškega okrajnega glavarja Mac-Nevina dne 22. novembra tekočega leta v Kotmaroveški občini pa priča, katerih sredstev se poslužujejo, da tam, kjer so bile dotične prošnje odposlane od občinskih odborov in krajnih šolskih svetov, posamezne stranke prisilijo, da pritrjujejo sedanji uravnavi. Omenjenega dne sklicane so bile namreč stranke, da izrekó svoje mnenje; pride tudi okrajni glavar in pravi, da bo šola, za kakoršno prosijo Slovenci, „hrovaška“, da se otroci s svojimi stariši še razumeli ne bodo, da naj gredó oni, ki zahtevajo slovensko šolo, čez Ljubelj, da niso vredni imeti otroke, da so na Štajerskem, kjer je služil, iz slovenske šole prihajali sami butci itd. Nasprotniki slovenske šole, ki so se za hrbtno okrajnega glavarja čutili varne, psovali so druge z „ravbarji“, ki hočejo Korošcem vzeti nemški jezik.

Vsled tega nastala je med navzočimi taka razburjenost, da bi se bili stekli, ko ne bi bil Kotmaroveški občinski predstojnik pomiroval razdraženih duhov. Ker so ljudje videli, da jih doma vpričo okrajnega glavarja psujejo, šli so nemudoma k okrajnemu glavarstvu v Celovec ter zahtevali sastavo zapisnika, v katerem protestujejo zoper dogodke v Kotmarivesi. Ta zahteva pa se jim je še le spolnila, ko so rekli, da gredó sicer osebno naravnost k ministru na Dunaj iskat pomoči.

Kaže se pa skoraj, da tem milovanja vrednim dogodkom deželni predsednik sam potuho daje, ker je že pri raznih prilikah jasno kazal svoje nasprotstvo proti slovenski šoli. To je storil med drugim dne 8. novembra t. l. nasproti občinskemu zastopu Bistriškemu in tudi pri drugih prilikah, pri katerih je podpihovalec („Hetzer-je“) imenoval može, ki se potezajo za pravice slovenskega národa.

Podpisani torej vprašajo:

1.) Ali hoče c. kr. vlada preiskovati in primerno kaznovati postopanje c. kr. Celovškega okrajnega glavarja v Kotmarivesi?

2.) Ali hoče za to skrbeti, da bodo sklepi slovenskih občin gledé jekovne uravnave njihovih ljudskih šol oproščeni od neopravičenega vtikanja vladnih organov?

Na Dunaju, dne 5. decembra 1892.

Šuklje, Klun, dr. Ferjančič, Robič, Pfeifer, Povše, Nabergoj, Alfred Coronini, Kušar, dr. Gregorec, Vošnjak, Šulc, Herk, Borčić, Rogl, Plass, Pabstmann, Czernin, Belceredi, Globočnik, Zehetmayr, Radimský.

Poslanec Robič s tovariši pa je stavil na pravosodnega ministra nastopno

interpelacijo:

Neki Jožef Kollman, po domače Krajnc, posestnik na Brankovici (sodni okraj Velikovec), tožil je po dr. J. Messner-ju, odvetniku v Velikovcu, nekoga Matijo Willkoitza, po domače Leitnerja, iz Kočne nad Mostičem pri c. kr. okrajnem sodišču v Svincu (Eberstein) zaradi 8 gld.

Obravnavna določila se je na dan 11. novembra ob 9. uri dopoldne ter se je obvestil o tem tudi zastopnik tožiteljev. Ker se pa le-ta zaradi te malostne stvari ni hotel voziti v Svinec, šel je k obravnavi tožitelj Jožef Kollman osebno.

Jožef Kollman pa je več le nekterih nemških izrazov in zato vzel je seboj svojega tudi nemški govorečega sina, da bi se po njem sporazumel s sodnikom. Sodnik pa o tolmaču ničesar ni hotel slišati, na kar je tožitelj mirno odgovoril, da nima, ako se ne dopusti tolmač, pri sodišču ničesar več opraviti in hotel je oditi. Sodnik pa je zakričal: „Warte, ich werde dich schon deutsch lehren“ („čakaj, jaz bom tebe že nemško naučil“) in obsodil ga je na 24 ur v zapor. Resnično so odvedli Jožefa Kollmana takoj v zapor in prihodnji dan vprašal ga je sodni sluga, vodeč ga zopet pred sodnika, če sedaj že zna nemški. Za hrano dobil je samo hlebček kruha, za kateri je moral plačati 8 kr.

Pripomneč, da je zadnje ljudsko štetje izkazalo med prebivalci sodnega okraja Svinskega 792 Slovencev, stavijo podpisanci na Njega ekscelenco, gospoda pravosodnega ministra vprašanje:

1.) Je-li pripravljen ta slučaj, ako mu dosihmal še ni bil znan, preiskovati?

2.) Je-li pripravljen ukreniti potrebno, da se dá primerno zadoščenje slovenskemu prebivalstvu za ta nečuvni, globoko žaleči in vznemirjajoči slučaj?

3.) Je-li pripravljen skrbeti za to, da bi zamoglo iskati slovensko prebivalstvo, ki biva tudi v sodnem okraju Svinskem, pri tem sodišču pravico v svojem jeziku?

Na Dunaju, dne 5. decembra 1892.

Robič, dr. Ferjančič, Vošnjak, Borčić, Dostal, Radimsky, Kušar, Alfred Coronini, Nabergoj, Pfeifer, Klun, Povše, dr. Gregorec, Šuklje, Globočnik.

Dopisi prijateljev.

Slovenci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

Iz Celovca 6. decembra. Slovenci pozor! Čudne reči smo te dni doživeli. Koroški Slovenci nemamo zanesljivejših in zvestejših prijateljev in zagovornikov, pri katerih bi našli verskega pouka in národne brambe, kakor svoje rodoljubne duhovnike. To dobro vedó naši nasprotniki. Zato hočejo z vladino pomočjo še duhovnikom usta zamašiti, da bi naše ljudstvo brez vodnikov ostalo in se ne znalo

Govor na shodu podružnice sv. Cirila in Metoda za št. Janž in okolico v Rožni dolini.

(Govoril čast. g. Fr. Štingl, kaplan v Svečah, dne 6. novembra 1892.)

Da se je Vas, predragi, toliko k današnjemu shodu sešlo, to je dokaz, da niste s sedanjo šolo zadovoljni. Naše šole niso uravnane tako, kakor bi imele biti za Slovence, kakor bi imele biti za kmeta in kakor bi imele biti uravnane po krščanskih načelih.

Naše šole imajo to glavno napako, da niso slovenske, to je, da se v njih slovenski otroci ne poučujejo na podlagi svojega materinskega, slovenskega jezika. O tem se je že toliko govorilo, toliko pisalo, posebno v našem „Miru“, da mi danes ni treba tega ponavljati. Samo nekaj hočem na kratko omeniti.

Slovenci bi mogli že davno slovenske šole imeti, ako bi bili bolj ustrajni v svojih národnih naporih, ako bi bili bolj odločni. Bodite in ostanite možje, potegujte se za svoje državne in verske pravice v mejah postave. Torej ne tako, kakor Nemci v Liberci, kjer so Čehe lansko leto naklestili pred očmi Nj. Vel. cesarja, ne tako, kakor Nemci v Duhcovu in Mostu na Češkem, kjer še križev na grobovih s češkimi tablicami ne strpijo („Večerni Noviny“ iz dne 13. sept. 1891). Kaj takega je nekrščansko, je surovo. Le ostanimo v mejah spodobnosti in postave in potem lahko dosežemo svoj cilj. Vsak izmed nas Slovencev naj reče, kakor je zmirom poudarjal slavni Čeh Palacký, kedar so drugi trdili, da je vse njegovo národno delo za-

stonj: „Jaz, ako bi bil ciganskega rodú, in že njegov zadnji potomec, še bi si v dolžnost štel, prizadevati si na vso moč, da vsaj častni spomin po meni ostane v zgodovini človeštva.“

To sem samo kratko omenil, ker se je o potrebi slovenskih šol za Slovence že toliko pisalo in govorilo. Sedaj navedem druge napake sedanjih šol.

Ena izmed glavnih napak je, da se v sedanjih šolah ne jemlje ozir na potrebe ljudstva na deželi in v mestih. Kar je v mestu dobro in koristno, to je na deželi škodljivo. Stariši v mestu so veseli, če morejo poslati otroke od hiše; veselijo se, če gredó otroci v šolo. Drugače je na deželi. Pri gospodarstvu so razni opravki, ktere otroci od 12. do 14. leta prav lahko opraviti morejo. Ker pa morajo otroci hoditi osem let, torej do 14. leta v šolo, ne more jih gospodar za take opravke parabit in je prisiljen vzeti druge, tuje ljudi. V mestu, kjer večina otrok sliši rokodelcem in obrtnikom, je pa popolnoma prav in tudi stariši se s tem vjemajo, če otroci hodijo do 13. in 14. leta v šolo. Na deželi more 13leten otrok gospodarju pri delu pomagati, tako, da ni treba za take lahke opravke najemati si več hlapcev in dekel. K temu pač še pristavljam, da se mora veselje do gospodarskih opravkov že zgodaj v otroku obujati. Kdor se je navadil do 14. leta sedeti v šolski klopi, ta se težko loti gospodarskega dela. Veselje in ljubezen do dela se vzbujata z vajo, in to moramo pri otrokih zgodaj začeti. S tega stališča je obiskovanje šole do 14. leta za kmečki stan neprikladno, neumestno. Brati, pisati in računati je sicer za kmeta nujno in potrebno, a ravno tako važno je za kmeta tudi to, če zna dobro živino rediti, živini streči, kar se dá

samo z vajami naučiti, in sicer od mladih nog. In ravno tega v današnjem času, v katerem morajo otroci tako dolgo šolo obiskovati, pri mladini ni. Tega pri nji pogrešamo. Marsikteri kmet gotovo pogreša onih hlapcev in dekel iz starejših časov, kateri sicer niso znali telovaditi, in kateri niso vedeli, po kateri ameriški reki največ ladij plove itd., toda znali so prav dobro kmečka dela opravljati. In takih reči se nihče ne more v šoli naučiti, teh se nauči samo na njivi in v hlevu. Dobro znati rabiti plug, koso itd. je za kmeta bolj važno, kakor kakšne druge preučene šolske reči.

Ljudska šola ima vzgajati otroke za vsakdanje življenje. Zató mora šola kmečke otroke naučiti pravilno pisati, računati in brati; družega ni treba. Pa znabiti, da nekteri poreče, potem pa se kmečki stan ne more meriti z omiko drugih stanov. K temu odgovarjam, da ne šola, ampak življenje človeka oliko. Kmet je le takrat omikan, ako prav dobro zna in razume gospodarska dela, ako zna živino dobro rediti, sadje požlahtovati, ako pozna važnost zemlje, njiv in travnikov. Sploh, to je, rekel bi, kakšna bolezen, ako kdo vidi v šolski omiki odrešenje národa. Ako bi res tako bilo, zakaj pa torej zmirom tožimo na slabe čase? Res je, da znanost je vse časti vredna, ali kaj vse to pomaga, ako národ in država v prvi vrsti potrebuje zastopnega kmeta bolj, kakor učenega profesorja. (Dalje sledi.)

Smešničar.

Sodnik: „Ali Vas ni sram, da svojo ženo preteplate?“ Pijanec: „Kaj pa Vi storite, če Vas Vaša žena s »pijaním lumpom« zmirja?“

braniti pred nasilstvom brezverstva in národnega pogina. Da bi svoj zlobni namen ložeje in gotovejše dosegli, izduhtali so prav farizejski načrt. Le pazljivo preberite krepki izjavi vrlih podružnic sv. Cirila in Metoda v Kotmarivesi in v Št. Janžu. Obedve pričujeta in dokazujeta tako jasno, kaj sedaj počenjajo naši liberalni nasprotniki. Na podružničnem shodu v Kotmarivesi (dné 30. oktobra) in v Št. Janžu (dné 6. novembra) sta govorila odlična rodoljuba duhovskega stanu o potrebi verske in slovenske šole povsem mirno in stvarno. A kaj se zgodi? Namesto uradnega komisarja se je vtihotapil k zborovanju v Podsinjevsi eden, v Kotmaroves pa sta prišla celo dva vohuna in ogleduha. Iz kterelega namena so bili ogleduhi na ta dva shoda poslani, ni težko uganiti; kmalu je prišlo vse na beli dan. Oba duhovnika sta bila po vohunskem poročilu ovajena; prvi, da je dražil nemškutarje, drugi, da je ščuval zoper Nemce, delavce zoper gospódo in celó verno ljudstvo zoper svojega škofa! Po vladnih rokah je došla ovadba celo do mil. g. knezoškofa z naročilom, naj bi oni v strah vzeli nepredne slovenske duhovnike. Višji pastir so stvar resno in na tanjko preiskovali, zaslišali nepristranske pričee in se konečno prepričali, da sloni cela obtožba na golej ovadbi in da je ovadba sama hudobna zvijača in nesramna laž. Vladni krogi, ki so mislili po pritisku na mil. knezoškofa strahovati po zvijači in ovadbi zatožene, popolnoma nedolžne duhovnike, so dobili odgovor, da ga bodo pomnili in s svojim pritiskovanjem našega višjega pastirja pustili dolgo časa — če ne za vselej pri pokoju. Toliko v pojasnilo, v tolažbo in ravnilo vsem tistim, ki jim je ta pomenljiva dogodba skrb in preglavico delala. „Vse za vero, dom in cesarja!“ Ne udajmo se!

Iz Žihpolj. (Liberalna hujskarija brez konca in kraja.) Naši liberalci so dobili spet nek nov pomoček, da ljudi plašijo in od vere odganjajo ter na Slovence in duhovnike hujskajo. Naš gosp. župnik so namreč ljudem pokazali take „paternoštre“ ali rožne vence, ki imajo samo pet oddelkov namesto šest. Ne vem, ali so Žihpolje že na koncu sveta ali kaj, da ljudje še niso videli takih rožnih vencev. Liberalci pa ljudi hujskajo in begajo ter govorijo: „Zdaj hočejo še molitev za verne duše odpraviti; zdaj vemo, da na unem svetu nič ni, če za verne duše ni treba moliti; potem pa tudi vere ni treba!“ Meni se zdi, da jim je sam peklenšček to zvito misel v glavo utepel, da ljudi begajo; in res so ljudje vsi zmešani in se jezijo nad župnikom in nad duhovščino, da take rožne vence ljudem kaže in priporoča. Tako neumno in hudobno postane ljudstvo, če enkrat v veri omahovati začne. Taki „paternoštri“ (rožni venci) s petimi (namesto šestimi) oddelki niso čisto nič novega, jaz jih že davno poznam, ker sem nekaj dalje prišel po svetu, kakor iz Žihpolj do Celovca, kjer se liberalna mast kuha. Vsak kristjan vé, da rožni venec ali „roženkranc“ obstoji iz 3 delov ali „talov“ in vsak del ima 5 oddelkov po 10 „češčenih Marij“, veseli del 5 oddelkov, žalostni del 5 oddelkov in veličastni del 5 oddelkov; celi roženkranc ima tedaj 15 oddelkov. Molitev za verne duše pri roženkrancu ni zapovedana, verniki so se le iz svoje proste volje navadili, da so na koncu enega dela (po 5 oddelkih) rožnega venca dodali še 10 „češčenih Marij“ za verne duše. Zato so se začeli delati taki „paternoštri“, na katerih je bilo 6 oddelkov namesto 5, in le take na Žihpoljah poznajo. Če pa kdo molitve za verne duše ne pristavi, zavoljo tega je rožni venec vendar še cel, zato so pa veljavni tudi taki „paternoštri“, ki imajo samo po 5 oddelkov. In če kdo takega ima, še zmirom lahko opravi molitev za verne duše: kedar je vseh 5 oddelkov izmolil (požebiral), naj pa za en oddelek nazaj poseže, pa bo imel spet 10 gralic pred seboj, na ktere lahko moli za verne duše. Človek se mora res jeziti, če vidi, kako so ljudje neumni, da liberalcem vse verjamejo. Duhovniki nam vendar po vseh cerkvah oznanjujejo, da moramo za verne duše moliti; če pa zdaj liberalci zavolj tistega „paternoštra“ na 5 oddelkov ljudem lažejo, da hočejo duhovniki molitev za verne duše odpraviti, jim to zaslepljeno ljudstvo brž verjame. Meni se pa skoraj zdi, da je tukaj več hudobnosti, kakor neumnosti vmes. Ljudje niso več trdni v veri, preveč so že slišali liberalnih krivih nauk in navzeli so se brezverskega duha, zato pa poslušajo vsacega pijanca in mu več verjamejo, kakor duhovnikom. Ali niso to žalostne reči? Strašno žalostne! Tako je pri nas, da še v mestu, kjer je toliko brezvercev, ne slišiš toliko grdih besed zoper duhovnike in zoper katoliško vero, kakor med kmeti Celovške okolice. Skoraj večina jih je spridenih in mislijo le na denar in na posvetno veselje, vse drugo imajo za neumnost. Strašen odgovor bodo enkrat tisti liberalci dali, ki so to krivo vero med slovenske kmete zatosili in so krivi tega, da bo toliko duš v peklen-

sko brezno vrženih; kajti sv. pismo pravi: „Brez vere ni mogoče Bogu dopasti.“ — Kako zdvijani so naši slovenski „liberalci“, naj kaže sledeči slučaj: Neki kmet, ki je sam Slovenec in besedice nemške ne zna, pa je velik „liberalec“, rekel je, „da bi bilo treba vse Slovence v en kanon (top) zabasati in v zrak zastreliti.“ Nek drugi „liberalec“, ki je prišel od nemškega „parteitaga“ v Celovcu, se je tam tako navdušil z liberalizmom, da je rekel: „vsi farji so ravbarji“. Eden se je jezil, ker je moral župniku pogreb plačati; tega pa ni povedal, koliko je moral plačati dohtarju (odvetniku), prej da je potegnil bogato zapuščino. Sploh pa se pri žganju veliko takih besed sliši, da jih še zapisati ne kaže, da bi se svet ne pohujšal. Ko bi sami volkovi k nam prišli, mislim da bi ne mogli bolj divji biti, kakor so naši liberalci. Niso sv. Oče papež zdaj zastoj duhovnikom priporočali, da naj opravljajo molitve za izganjanje hudih duhov, kajti nekteri liberalci so res taki, kakor bi bili od samih rogačev obsedeni.

Izpod Svinčene gore. Obiskal sem letošnji slednji shod na Lisnigori. Rajni Slovenec g. C. piše „Listnagora“ (glej „Življenje Marije in sv. Jožefa IV. 180.“); jaz pa sodim, da bi bilo bolj pravilno pisati „Lisna gora“, ker ima gora na južni strani več lis, listnatega drevja pa ni. Na tej prijazni gori se je zbralo v nedeljo pred vsemi Svetimi mnogo slovenskih romarjev, pa tudi nekoliko Nemcev iz Labudske doline. Dasi tudi je bilo Nemcev v primeri s Slovenci le peščica, bila je vendar za nje po stari navadi nemška in sicer dolga pridiga. V Otmanjah sta dve tretjini Slovencev, in vendar tam ni več slovenske pridige, in tudi slovenskega krščanskega nauka ne! Vprašam: Zakaj se v Otmanjah in morebiti še na drugih krajih oznanovanje Božje besede v slovenskem jeziku popolnoma prezira, in ali se to preziranje zлага z naukom sv. cerkve? To vprašanje stavimo tistim, ki so uzrok, da se preziranje slovenskega jezika v najnovejšem času tudi v cerkvi pospeševati pričinja. — Pa vrnimo se spet nazaj na Lisno goro! Po končani službi Božji sem zunaj cerkve nletel na človeka, ki je imel na sejmšiču zbranim ljudem kaj posebno važnega povedati. Možičelj izvleče pismo iz žepa, si poravná ruse, stopi kakor nekdanji učeni rimski govorniki z levo nogo nekoliko naprej, in začne zbranim Slovincem nekaj v nemškem jeziku prebirati, češ, jaz sem jaz, ki znam nemško. Potem povzdigne glas in razglasi v čudni slovenščini visokega Ruškega občinskega urada ostri ukaz, vsled kterelega naj gospodarji „gmajnsko novico v kratkem pvačajo, če ne, bo eksekucijon“. Nekteri poslušalci, ki so bili prej ko ne novico še dolžni, so delali kisle obraze, ker bili so vpričio toliko tujecev s tem razglasom osramoteni. Vnovič povzdigne uradni mož svoj glas in kliče: „Od »Aichamta« se vam tudi zapové, da morate vse mere »ajhati« negati!“ To je bilo poslušalcem že preveč. „Za božji del“, mrmrajo nekteri, „do zdaj smo na konjih jahali in na kobilah, odzdaj pa, kakor mož pravi, homo morali jahati na posodah.“ Tej resnični prigodbi dostavi dopisatelj pravično željo, naj bi se uradni mož slavne Ruške občine za silo slovenščine naučil, da bo v prihodnje v lepšji slovenščini uradne reči razglasoval in poizvedel, kaj se pravi po slovensko „aichen“. Kdo še ne spozna tudi v tem slučaju silne potrebe, da se v šolah kaj več slovenskega uči, kakor — žalibog — do zdaj?

Politični pregled.

Na Dunaju v državnem zboru in zunaj njega je bila zadnji čas velika zmešnjava. Levičarji (nemški liberalci) so se obnašali, kakor bi že vso oblast v rokah imeli; hoteli so že ministre v strahu imeti in jim ukazovati, kako morajo vladati na korist Nemcev in Slované stiskati. Prvemu ministru Taffeju se je to že preveč zdelo, zato je liberalce v državni zbornici odločno zavrnil. Rekel jim je, da to v Avstriji ne gre, da bi ena sama stranka vse druge stranke in národe v strahu imela, tudi drugim se mora kaj veljati pustiti. Tudi je na vprašanje princa Schwarzenberga odgovoril, da se bo minister za češke dežele namesto odstopivšega Pražaka v kratkem spet imenoval, kakor hitro bodo razmere to dopustile. Zastran tirjatve levičarjev, da naj se nemščina razglasi za državni jezik, tako da bi potem le nemščina kaj veljala in bi se morale vse bolj imenitne reči po nemško pisati, rekel je grof Taaffe, da je to vprašanje o veljavi raznih jezikov težavno, da se ne sme čez koleno prelomiti, ampak je treba to zadevo dobro preudariti in o njej premišljevati. Te besede ministrove so levičarje močno prestrašile. Mislijo so, da ministra za češke dežele nikoli več ne bo, zdaj jim je pa Taaffe s suhimi besedami povedal, da bo v kratkem imenovan. Grizlo jih je slišati, da Taaffe noče nič vedeti o tem, da bi se nemščina povzdignila za državni jezik. Najbolj

pa jih je to peklo, ker je Taaffe rekel, da se eni stranki ne more vsa oblast v roke dati, kajti dobro so vedeli, da je mislil pri tem na nemško-liberalno stranko. Zdaj so začeli grozno upiti po svojih časnikih in vladi žugati, da jo bodo na cedilo pustili in nič več podpirali. Ko so jih začeli vladni listi tolažiti in miriti, postali so še bolj prevzetni in mislili so, da je zdaj pravi čas, da bodo Taaffeja v klešče vzeli in ga prisilili, da jim na konja pomaga, sicer mu odrečejo svojo prijaznost. Tirjali so nič manj ko to dvoje: prvič, da morata dva iz njih postati ministra, nasprotno pa odstopiti konservativna (krščansko misleča) ministra grof Falkenhayn in grof Schönborn; drugič pa, da mora grof Taaffe levičarjem priskrbeti večino v državnem zboru. Ker sami ne morejo večine vkup spraviti, naj jim pa Taaffe do nje pomaga, ki so mu 12 let tako hudo nasprotovali in ga še zdaj sovražijo; in ko bi jim ministerski predsednik večino pridobil, potem bi oni vajeti v roke vzeli in Taaffeja samemga zapodili. Kaj takega od Taaffeja zahtevati, da naj bi jim sam svoje roke tje pomolil, da bi ga zvezali, to je že več ko predrzno, to je že smešno. Tudi so levičarji zahtevali, naj se obravnava o proračunu za toliko časa pretrga, dokler ne bo sestavljena nova večina. Taaffe se je menda smejal in z glavo zmajeval ter rekel, da bo to pač težko šlo, vkup skrpiti večino po liberalnih željah, ker se poslanci ne dajo komandirati, h kateri stranki naj ta ali drugi pristopi. Vendar pa je voditelje velikih strank vkup sklical in jih vpričio Plenerja, voditelja liberalcev, vprašal, kaj o tem mislijo. Grof Hohenwart, voditelj konservativcev, in Javorski, voditelj Poljakov, sta pa oba rekla, da ni nobenega uzroka, zakaj bi se moral razgovor o proračunu odložiti. Poljaki so rekli, da ne odstopijo od prijateljstva s konservativci, in da ni treba, da bi se konservativni klub razdril. Grof Hohenwart je pa rekel, da ni tako neumna, da bi levičarjem tisti nož v roke dal, s katerim ga hočejo zaklati. Ko so levičarji videli, da nič ne opravijo, in da so jim vse sanje o liberalni večini splavale po vodi, šli so vsi srditi in jezni v svoje zbirališče in tam so sklenili, da hočejo vladi prijateljstvo odpovedati in jej odslej nasprotovati. Prva priložnost, da to pokažejo, se jim je ponudila, ko je bilo treba sklepati o tem, ali naj se vladi dovoli 50.000 gld. za podporo vladnih časnikov, ali ne. Levičarji in Mladočehi so sklenili, da jih ne dovolijo, Poljaki in konservativci pa so jih hoteli dovoliti. Pri tej priložnosti so spet govorili voditelji raznih strank. Hohenwart je Plenerja dobro oklestil. Javorski pa je rekel v imenu Poljakov, da tudi oni želijo, da bi se že enkrat sestavila stalna (stanovitna) večina, toda le na tak način, da so stranke, ki v to večino stopijo, enakoveljave, ne pa, kakor levičarji hočejo, da bi le njih stranka v večini gospodovala, druge pa pokorno kimala. Tudi se mora vsak k stranki sprejeti, kdor se z njenim programom vjema, ne pa da bi se svojevoljno reklo: „tebe vzamemo, tebe pa ne“, kakor zdaj levičarji predlagajo. Dr. Herold je rekel v imenu Mladočehov, da on ne more za vlado glasovati, dokler se ona ne izreče, da je pripravljena, postopati zoper nemške liberalce, ako na desnici večino najde. Tudi grof Taaffe je prebral izjavo, da se vlada drži ustanove in dualizma. S tem je liberalce nekoliko potolažil, ki so se že bali češkega državnega prava. Ukljub temu je govornik liberalcev dr. Plener svojim pristašem priporočil, naj glasujejo zoper vlado, da jej pokažejo svoje nezaupanje. Potem je bilo glasovanje. Vladni predlog je bil zavržen s 167 proti 146 glasom. Poljaki so bili po glasovanju silno jezni na Mladočehi, ker so tisti nemškim liberalcem pomagali do zmage in nekteri so žugali, da se bodo zvezali z liberalci in tako naredili nemško-poljsko večino zoper Čehe, Slovence in konservativce. Mi sicer upamo, da so to govorili le v prvi jezi; bati se je pa, če bodo Mladočehi Poljake zmirom dražili, da se bodo tisti nazadnje naveličali in res z Nemci potegnili. Ako se bo potem tudi nam Slovincem na hudo obrnilo, zahvaliti se bomo za to imeli pri Mladočehih. Kako se bo stvar zdaj zasukala, še prav nič ne vemo. Liberalci so sicer stopili v opozicijo (nasprotstvo zoper vlado); pa mnogi mislijo, da tega ne mislijo tako resno, kakor na videz kažejo, in da se bodo še radi k vladnim jaslim nazaj povrnili. Ako bodo pa res vladi nasprotovali, potem tistej ne ostane družega, kakor Mladočehi za se pridobiti, ali pa državni zbor razpustiti in pri novih volitvah svojo srečo poskusiti. Dokler se pa volilni red ne spremeni, tudi nove volitve ne bodo dale dosti drugačnih poslancev, od sedanjih. Kakor pa najnovejša znamenja kažejo, utegne najbolj gotovo do tega priti, da bode v kratkem času državni zbor razpuščen in da se bodo razpisale nove volitve. Mi na ta močoi preobrat vse slovenske rodoljube po Koroškem, in še posebno one v Podjunski dolini ter v Celovški okolici, že da-

nes opozorujemo s prošnjo, da takoj stopijo na delo, kakor hitro bi se to naše pričakovanje uresničilo. — Vlada je državnemu zboru predložila postavo o razprodajah. Judje ne bodo več smeli napravljati sleparskih „razprodaj“ in s to besedo ljudij vabiti, ko je vse prodano, pa ostati in se z novim blagom založiti. — Avstrijski škofje so izdali skupen pastirski list o papeževi 50-letnici, ki se bo slovesno praznovala prihodnje leto. — Na Ruskem so razglasili oestro postavo zoper oderuhe. — Na Francoskem je odstopilo ministerstvo. — Na Nemškem je veliko jadikovanja (jamranja) in stokanja, ker hoče vlada spet davke povišati za 70 milijonov mark na leto, ki jih hoče porabiti za vojake. Bójijo se namreč vojske od francoske in od ruske strani ter hočejo obema kos biti. Pa bo težko šlo! — V Ameriki so se že začeli braniti evropskih izseljencev. V zedinjenih državah hočejo narediti postavo, da se sme le tak Evropejec tam naseliti, ki zamore pokazati 400 mark denarja (okoli 230 gld.).

Novičar.

Na Koroškem. Posojilnica v Št. Lenartu je uradno potrjena. — Celovski mestni zbor je sklenil, svoje uradnike utakniti v uniforme. Ljudje pravijo, da bo ta obleka močno podobna tistej pruskim vojakov, menda zato, da se bodo naši mestni uradniki vedno ponosno spominjali svoje nemške krvi. — Podkrnosom je pogorelo pohoštvo kovača Jakoba Klančnika. — V Dravogradu so prijeli nekoga vojaškega begunca; služi pri dragoncih. — Pri Guštanju se je zadušil nek kmetijski fant, ko je čakal v neki otlini na zajec. Da bi se grel, vzjel je žrjavice seboj in tista ga je med spanjem zadušila. — V Dravogradu je neka dekla zavrгла svojega novorojenca, da je zmrznil. — Od dela pri Dravskih stavbah blizu Svetne vasi je ubežal kaznenec Erbežnik, doma iz Šiške pri Ljubljani, pa so ga že spet dobili. — Prihodnje leto mora biti dogotovljeno trasiranje (meričenje) železnice iz Celovca čez Ljubelj na Kranj in iz Loke na Divačo. To je dobro znamenje, ker nam daje upanje, da v resnici mislijo na zidanje te potrebne železnice. — Razpošiljanje knjig družbe sv. Mohorja za tekoče leto je, hvala Bogu, srečno končano. Zadnji zaboji za fare dekanij: Šmarije, Šmartno pri Slovenjem Gradcu, Sv. Miklavž pri Ormožu, Vuzenica in Zavrč v lavantinski škofiji bili so v Celovcu na železnico oddani dné 6. t. m. V kratkem bodo imeli tedaj vsi družbeniki knjige v rokah. Razpošiljanje knjig je trajalo 64 dnij in se je končalo za dva tedna prej od lanskega leta. Ko se pa preseli na spomlad 1. 1894. tiskarna v svoje obširne in lepe nove prostore, in se pri tej priliki pomnoži število tiskarskih strojev, bodo pa knjige častitim družbinim udom dohajale še prej v roke, nego je bilo to mogoče pri skromnih sedanjih prostorih zadnja leta sem izvrševati.

Na Kranjskem. Za poškodovane po toči v Adlešičih so dali svitli ceser 500 gld. — V Ljubljani so ustanovili društvo za podporo revnih učencev in učenk na c. k. obrtnih strokovnih šolah. — Katoliška bukvarna v Ljubljani priporoča svojo veliko zalogo liturgičnih knjig, posebno „Missale Romanum“. — Wolfov slovensko-nemški slovar se je že začel tiskati. Katoliška bukvarna, pri kateri se lahko naroči, ga razpošilja v zvezkih po 50 kr. — V založbi Giontinija v Ljubljani je izišel „Šaljivi Jaka“, zbirka prav dobrih smešnic.

Na Štajerskem. Mladenči v Gotovljah so sklenili, prvo krono podariti za družbo sv. Cirila in Metoda. — Grižo imajo okoli Slov. Grada. — Pri Pesnici je nek nedeljski lovec nastrelil deklico, ki so jo morali v bolnišnico odpeljati. — Društvo privatnih slovenskih uradnikov hočejo ustanoviti v Celju. — Notar Bratkovič je prestavljen iz Trebnjega v Rogatec. — V Celju sta dva krojaška učenca svojemu mojstru kradla storjeno obleko, štirje drugi ljudje so bili pa tako prijazni, da so jo prodajali. Vseh šest so zaprli. Škode je okoli 200 gld. — V Cvenu pri Ljutomeru so vrli narodni fantje. Ustanovili so pred kratkim požarno stražo, bralno društvo in tamburaški zbor. — Občino na Slatini so vendar enkrat Slovenci dobili v roke. — V Skomrah pri Vitanju so imeli sv. misijon. — V Vidmu so ustanovili vinorejsko društvo.

Na Primorskem. V Trstu je zmrznil neki težak, ki je pijan po noči na prostem obležal. — Nekaj prav dobrega vina so pridelali v Tomaju. Tam so začeli saditi trte francoske vrste, ki prav dobro uspevajo.

Po drugih deželah. V Pejoru na Španjskem se je plesalcem pod nogami podrl in je ostalo 7 mrtvih in 30 ranjenih. — Na Alžerskem v Afriki je začel en vagon med vožnjo goreti. Parovoznik tega ni brž zapazil, ljudje so toraj iz gorečega voza ven skakali in se vsi več ali manj poškodovali. — Na Bolgarskem bodo priredili češko prodajalnico, kjer bodo prodajali češke obrtne izdelke.

Izjava.

Dné 30. oktobra t. l. je zborovala naša podružnica sv. Cirila in Metoda. Na ta shod sta prišla kot govornika gospoda kaplan Fr. Treiber in urednik Fil. Haderlap iz Celovca. Govorila sta oba o verski in slovenski šoli, nobeden ni zinil besede, s katero bi mogel kdo žaljen biti, najmenj naši nemški sosedje, o katerih sploh ni bilo govora na tem shodu. Vse časti vredni g. Treiber so nam lepo in temeljito razkladali namen in pomen naše podružnice, opominjali so nas, naj se zvesto držimo svete katoliške vere, katero sta našim predstarišem oznanovala sv. brata Ciril in Metod, naj ljubimo pa tudi svoj materni jezik, v katerem sta slovanska apostola oznanovala Božjo besedo, naj se potegujemo v postavnih mejah za to, da se bodo poučevali tudi naši otroci v šoli po načelih sv. katoliške vere in na podlagi slovenskega maternega jezika. To je bilo jedro skoz in skoz mirnega in zelo poučljivega govora. O Nemcih niso ne besedice spregovorili. Kako smo se toraj zavzeli, ko smo zvedeli, da so imeli g. Treiber zavoljo tega govora resne in neljube sitnosti! V visoke vladne in duhovske kroge v Celovcu se je namreč zanesel glas, da so velečastiti gospod nas „ščunvali in hujskali zoper Nemce“ in nam priporočevali, da naj „nemškarje sovražimo“. Mi podpisani odborniki podružnice, ki smo sami slišali vse govore na tem shodu, zavračamo tako obtožbo kot ostudno laž in nesramno ovadbo. Človeka, ki se je predrznil kaj tacega c. k. okrajnemu glavarstvu in vladi poročati, proglasimo za nesramnega lažnika in za brezvestnega obrekovalca, dokler nam resnice o svojej zlobnej ovadbi ne dokaže. Podpisani predsednik in podpredsednik sta takoj storila na primernem mestu potrebne korake in prosila, da se njima imenuje nesramni ovaduh, a reklo se je njima, da je poročilo uradno in tajno; tako nam je zaprt pot, da bi lažnjivca prijeli in izročili sodnji. Shoda so se udeležili naši domači udje, ki jih vsi dobro poznamo. Le dva človeka sta se nam zdelo nekoliko sumljiva; pripeljala sta se iz Celovca, eden je bil pisar pri c. k. okrajnem glavarstvu, drugi pa uradni sluga. Nista uda naše podružnice, pa tudi povabil ju nihče ni. Predsednik podružnice je še pisarja nalašč vprašal, ali je on morda poslan za komisarja, pa tisti je rekel, da ne. Mislili smo torej, da sta prišla samo na prehod iz Celovca in iz gostoljubnosti ju nismo spravili iz hiše. Med zborovanjem sta sedela v prednji sobi, po končanem zborovanju pa sta se takoj odpeljala v Celovec. Sumničimo, da je eden teh dveh ogleduhov, ki je med zborovanjem tudi pridno si nekaj zapisoval, neresnično poročal c. k. okrajnemu glavarju in ovadil g. Treiberja. Ako je stvar taka, zdi se nam jako čudna. Kajti okrajnemu glavarstvu ni potreba, k našim zborovom vohunov in ogleduhov pošiljati, ker ima itak pravico in dolžnost, poslati vselej svojega c. k. vladnega komisarja. Zato vprašamo: Zakaj ne pride k našim zborom okrajni glavar sam? Vsaj je vendar počastil s svojo navzočnostjo še oni slabega spomina vredni, bojaželjni shod koroško-nemških liberalcev v Celovcu, in tam brez vsega ugovora poslušal, kako ljuto so divjali večinomoma privandrani ptujci in odpadniki zoper nas uboge koroške Slovence in nam napovedali črno vojsko zoper vse, kar je slovensko in katoliško; kjer je brez ugovora bil tudi priča, kako so udrihali po c. k. vladi, ktere uradnik je tudi on. Ali zakaj ne pošlje svojega vladnega komisarja na naše shode? Če bi potem prišlo kako neresnično poročilo na deželno vladu, tako bi mi vsaj vedeli koga prijati; tako pa nič gotovega ne vemo, z lažnjivimi ovadbami očrnjeni pa smo le pri visoki c. k. vladi in celo pri milostlj. g. knezoškofu samem.

Da se nam pa kaj tacega več ne pripeti, sklenili smo, da se bodo zanaprej za vse shode in veselice podružnične delile vstopnice in da se nihče ne sme udeležiti zborovanj, kdor se ne izkaže z vstopnico. Našim prijateljem, ki jih poznamo in katerim se vstopnica iz kterega koli uzroka ni mogla poprej dostaviti, izročile se bodo tiste na pragu zborovališča. Priporočamo sestricam podružnicam na Koroškem enako postopanje.

V Kotmari vesi dné 4. decembra 1892.

Odbor podružnice sv. Cirila in Metoda.
Matija Prosekar, Tomaž Koban,
predsednik, podpredsednik.
Janez Štih, Valent. Stangl,
blagajnik, tajnik.

Izjava.

Dné 6. listopada t. l. bil je shod podružnice sv. Cirila in Metoda za Št. Janž in okolico v Podsinji vesi v Rožni dolini. Pri tej priliki je govoril*)

*) Ta govor priobčimo v celoti na drugem mestu.

g. Fr. Štingl, kaplan v Srečah, kot prvi govornik. Razložil je navzočim zborovalcem glavne napake šol:

1. pokazal je, da je glavna napaka sedanjih šol za koroške Slovence ta, da se v njih ne poučuje na podlagi maternega, t. j. slovenskega jezika;

2. kot drugo napako navedel je, da se v naših šolah ne jemlje ozir na potrebe ljudstva na deželi in v mestih;

3. razpravljal je, da sedanje ljudske šole ne slonijo na podlagi sv. vere, in s statističnimi podatki ob enem dokazal, da se vsled tega število mladih hudodelcev čezdalje bolj množi.

Kot drugi govornik je nastopil g. provizor Drag. Rous in v svojem govoru poljudno razložil ljudstvu, kako bi se pridobila slovenska šola ter poudarjal značajnost pri narodnih naših naporih; h koncu pa je omenil ustanovitev pletarske zadruge za Rožno dolino.

To je kratka vsebina obeh govorov. Četudi gg. Fr. Štingl in Drag. Rous nič drugega nista govorila, razun to, kar smo zgoraj navedli, vendar se je razširila laž, kakor da bi bila dotična gospoda hujskala slovenske delavce zoper Nemce in jih napeljevala k nezadovoljnosti, kakor da bi bila trdila, da so tudi koroški slovenski duhovniki od višje gosposke zatirani.

Zavolj tega smo prisiljeni izjaviti, da je vse to zlobna laž in ostudno obrekovanje, katero moramo z vso odločnostjo zavrniti, ker je s tem tudi napadena čast predsednika in odbornikov Št. Janške podružnice. Ob enem izjavljamo, da bomo tistega (nam dobro znanega moža), kateri je dal povod takim lažem in takemu obrekovanju, tako dolgo smatrali za nesramnega lažnika in predrznege obrekovalca, dokler ne bode svoje laži preklcal ali resnico svoje trditve dokazal.

Da pa se v prihodnje obvarujemo takih nesramnih ovaduhov, koji imajo tako kosmato vest, da se predrznejo tako debele laži med merodajne kroge trositi, sklenili smo, da se bodo od zdaj naprej med ljudstvo delila povabila in ob enem vstopnice, brez kterih nihče (razun uradnega komisarja) k shodu ne sme, ali pa, ako bode kdo vpeljan od kakega uda, ki pa se mora prej predstaviti odboru. To v posnemanje priporočamo tudi drugim koroškim podružnicam sv. Cirila in Metoda.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Št. Janžu v Rožni dolini, 29. listopada 1892.

Martin Štih, Janez Kuraš,
predsednik podružnice, blagajnikov namestnik.
Janez Šuster,
tajnik.

Slavno uredništvo „Mir“-a!

Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona z dné 17. decembra 1862, prosim Vas, da z ozirom na poročilo Vaše, priobčeno v 28. števil. „Mir“-a z dné 10. okt. t. l., zadevajoč smrt g. učitelja L. V. na Suhi po propisih zakona sledeči popravek priobčite:

Ni res, da bi bil rajni učitelj Boga preklinjal. Po novem letu se je zoper njega obdolžba raztrosila, da bi bil on pri neki slovesni veselici na Silvestrov večer to storil. Učitelj o tem ni besedice vedel. Bila je ostra preiskava zavoljo tega, toda g. državni pravdnik ni našel vzroka kazni vrednega, tedaj tudi ni tožbe vložil zoper njega.

Res je, da je L. V. gosp. župnika M. R., kakor se poroča, meseca junija besedno na časti žalil. Gospod župnik je tožil, kar se mu v tem slučaju nikakor ne zameri. Pri obravnavi dné 14. sept. sta se pa spravila proti temu, da g. učitelj prekliče in stroške plača.

Res je, da se je od 14. sept. sem g. učitelju v glavi zmešalo. Ni bil več pri zdravni pameti, ko je dné 16. sept. daleč od doma k ljudem prišel. Vsega bolnega so ga domu pripeljali. Tu je po žalostnim brezumnim govorjenju se hotel usmrtiti. Hitra pomoč ga je rešila tu smrti. Bilo je upanje, da še ozdravi, kar je g. zdravnik sam rekel. Živel je še 26 ur. Drugi dan, 17. sept., mu je hujski postalo. Opoldne je bil g. župnik k njemu klican in g. zdravnik, in ob 4. uri popoldne je zdihnul svojo dušo. — Toliko k pravemu razumenju zgoraj navedenega članka. S spoštovanjem

Svičina, 20. novembra 1892.

P. K. Vagaja, župnik.

Družba sv. Cirila in Metoda l. 1891.

Vodstvo slavne družbe je izdalo: „Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda. VI.“ Vestnik obsega obširno poročilo o redni VII. veliki družbeni skupščini dné 28. jul. t. l. v Postojini, o kateri je „Mir“ poročal že v svoji 24. števil. t. l. Drugim poročilom te knjižice povzamemo, da je imela družba lani 9905 gld. dohodkov in 8556 gld. 77 kr. stroškov, torej preostanka 1348 gld. 23 kr. Doneski podružnic so znašali 3949 gld. 10 kr. Za družbine zavode se je izdalo 5164 gld. 48 kr. — Podružnic je na Kranjskem 45, Štajerskem 28, Koroškem 14, Primorskem 18. — Vseh druž-

benikov je 9007, in sicer 83 pokroviteljev, 851 ustanovnikov, 4147 letnikov, 3482 podpornikov. Na Kranjskem je 2835, Štajerskem 2464, Koroškem 2061, Goriškem 1062, Tržaškem 527, v Istri 58 udov. Po veliki skupščini v Postojini ustanovilo se je doslej 15 novih združenj, med njimi 11 ženskih. — Družba vzdržuje te-le društvene zavode: Otroški vrtec v Celji, otroški vrtec pri sv. Jakobu v Trstu, slov. štiri razredno ljudsko šolo pri sv. Jakobu v Trstu, otroški vrtec v Pevni pri Gorici, otroški vrtec v Ločniku. Razun tega podpira še pet drugih zavodov. V teh zavodih poučuje se vkupe nad tisoč slovenskih otrok. Že to kaže, kaka res neizmerna dobrota je za nas družba sv. Cirila in Metoda! — Družba izdala je dalje sledeče knjižice: 1. „Franc Jožef I.“ 2. „Rudolf Habsburški.“ 3. „Valentin Vodnik.“ 4. „Junaki I.“ 5. „Matej Ravnikar.“ 6. „Pesmi Valentina Vodnika.“ 7. „Junaki II.“ 8. „Janez Cigler.“

Da bi našla naša prepotrebna šolska družba sv. Cirila in Metoda med Slovenci obilo podpornikov! Dal ji Vsemogočni krepko rast v čast Božjo in blagor národa slovenskega! —o—

Književnost.

1. „Psalmi.“ Preložil Ivan Vesel. V Ljubljani. Založil prelagatelj. Tisek „Katoliške tiskarne“. 1892. Str. 259. — Č. g. dekan Iv. Vesel podaja tu slov. občinstvu „sad več kot desetletnega dela“. Prestavil je vseh 150 psalmov in jih v lični obliki ponuja Slovincem. Prelepo knjigo, ki bo de izvestno vse čitatelje mikala in zanimala, prav gorko priporočamo vsem izobraženim Slovincem! Dobiva se za 1 gld. 20 kr. po vseh slovenskih bukvarnah!

2. „Spomin na znamenite možé slovenske.“ Čital V. Holz v Tržaški „Čitalnici“ dné 9. aprila 1892. (Ponatis iz „Edinosti“.) — V drobni, 128 strani obsegajoči knjižici opisuje Slovincem znani pisatelj, kar je doživel potujoč po slovenski domovini v družbi odličnih, sedaj že umrlih rodoljubov slovenskih. — V alfabetičnem redu podaja se nam nad 30 več ali manj obširnih črtic, ki bodo Slovence zelo zanimala!

3. „Ilustrovani Národní Koledar za navadno leto 1893.“ V. leto. Uredil in izdal Drag. Hribar. Str. 160 v mali 4° obliki. Cena 1 gld. — Zunanja oblika tega koledarja je zelo elegantna in ukusna. Obsega poleg navadne koledarske tvarine životopis „očeta slovenskih posojilnic“ Mihaela Vošnjaka; „Car Vahtang“, balada, iz ruskega preložil A. Aškerc; „Igra s srečo“, novela Pavline Pakrove; „Iz popotnih spominov“ od Ahasvera; poučni spis „Selitev Slovanov proti jugu“ od S. Rutarja itd. Koledar diči 8 lepih slik.

Naznanilo.

Zaradi sklepanja računov, „hranilno in posojilno društvo“ v Celovcu od 1. do 18. januarja 1893 ne bode uradovalo. **Ravnateljstvo.**

Naznanilo.

Posojilnica in hranilnica za Št. Janž in okolico uradovale bode vsled sklepa odborovega od zdaj naprej namesto ob nedeljah popoldne vsako nedeljo dopoldne, začeniši po sv. maši, v Št. Janžu v dosedanjih svojih prostorih.

Odbor.

Izkaz.

Za cerkev v Predoru (v Bosni) so nam poslali: Č. g. J. Peternel, dekan v Kobaridu, nabral pri gospodih duhovnikih . . . 14 gld. Č. g. Jan. Vidovic, župnik na Radišah . . . 5 „ Č. g. Ana Bergman v Št. Jurju na Zili . . . 1 „ skupaj 20 gld.

Listnica uredništva.

Preč. g. župniku iz Dobrovoške okolice. — Na Vaše vprašanje vam radi naznanjamo, da je župan Velikovski, voskar in svečar Janez Zechner, v resnici ud tistega zloglasnega odbora, ki se je volil na zadnjem nemškem „Parteitagu“ v Celovcu v ta namen, da se osuje „črna vojska“ proti koroškim Slovincem. Čudimo se, da se ta mož še upa, slovenski duhovščini ponujati svoje nemske sveče. — Tudi je resnica, da se voskar in svečar Karol Pachner v Železni Kaplji ravno tako rad prav oduševljeno postavlja po robu proti Slovincem. — Toliko v ravnilo za danes. Vaš dopis priobčimo prihodnjič, ker nam za to številko primanjkuje prostora. O drugem ravnajte se po prislavlci: „Svoji k svojim!“

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu dobiti je v mali obliki molitev:

Tri božje čednosti,

kakor so jih slovenski verniki na Koroškem povsod moliti navajeni. — 100 iztisov velja 30 kr., po pošti prejetih 40 kr.

Loterijske srečke od 10. decembra.

Gradec 57 37 72 22 84
Dunaj 63 84 4 77 41

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	25
rž	4	40	5	45
ječmen	3	60	4	50
oves	2	20	2	70
hejda	4	20	5	25
turšica (sirk)	3	30	4	10
pšeno	7	70	9	60
fižol	5	10	6	35
repica (krompir)	1	30	2	15
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 40 kr. do 2 gld. 80 kr., kislo 1 gld. 40 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 58 do 64 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Služba organista in mežnarja

išče dobro izurjen orgljar, oženjen, 35 let star. Ponudbe v tej zadevi naj se pošiljajo na uredništvo „Mira“.

Glas iz občinstva.

Kdor hoče dobro in po ceni tržaško blago, moko, špirit, sol, rženo žganje, milo (čajfo) in petrolej, naj gre v prodajalnico

Ferd. Mussi-ja,

„pri zlatem vencu“ na starem trgu št. 19 v Celovcu,

ki je vsega priporočila vredna. Vsak se lahko sam prepriča, da se mu bo vselej z dobrim in frišnim blagom postreglo.

Julius Ivanetič,

trgovec s tržaškim blagom v Celovcu,

Šent-Vidsko
predmestje

„pri angelju“

Wodley-eve
ulice št. 8,

priporoča svojo veliko zalogo špeerijskega, kolonijalnega in materijalnega blaga, finega ruma, pravega francoskega kónjaka in izvrstnega brinjeveca. Na prodaj ima tudi pristna, nepokvarjena tirolska in avstrijska vina, izvrstno kavo raznih vrst, sladkor, riž, moko, fine kranjske klobase, sir, salami in druge slaščice, vse po najnižjih cenah, zagotavlja pošteno in vestno postrežbo.

➡ **Prodaja le samo sveže (frišno) blago.** ➡
Zunanja naročila izvršujejo se točno. — Kramarjem iz dežele se cene zdatno znižajo.

Menjalnica

Menner in Nagelnovega naslednika,
Miroslava Gortona v Celovcu

kupuje in menjava vsakovrstni

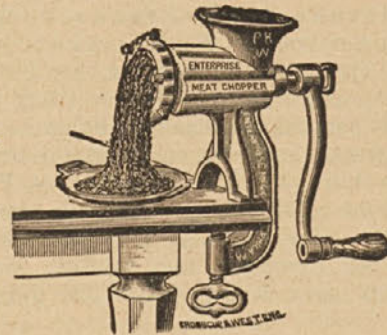
stari srebrni denar

kakor: pogodbene denarje (Conventionsmünzen), tolarje s krono in križevce, Marija Terezija tolarje (levantinske iz leta 1780), inozemske species-tolarje (X ena fina marka), 1/2 species-tolarje, inozemske dvajsetice, nemske in avstrijske zvezne tolarje itd.; plačuje jih kar moč goče dobro in nič za se ne odtrga.

Amerikanske mesoreznice „Enterprise“

najboljše vrste, katere najhitreje in lepo meso, salo (špeh) režejo,

Važno za vsako go-
spodinjjo!

Več ko 1 1/8 milijonov
je v rabi takih strojev!

prodaja po najnižji ceni

Franc Sadnikar

v Celovcu, Burggasse 7.

Malo posestvo na prodaj,

obstoječe iz 7 birnov posetve, veliko lesa in dveh novo zidanih hiš. Pri hiši se pravi pri Stritihu v Dvoru; pošta Šmihel nad Pliberkom. Cena 2500 gld. Več pove posestnica Jera Stritih v Dvoru.

Kmetija na prodaj.

Vsega je 53 oralov zemlje, na lepem, solnčnem kraju, posebno ugodnem za sadje, prostorno pohištvo, lepe njive, pašnik, lesa in stelje dovolj. Več pove Pavel Škorjanc p. d. Pekie v Proboju (pošta Miklauzhof).